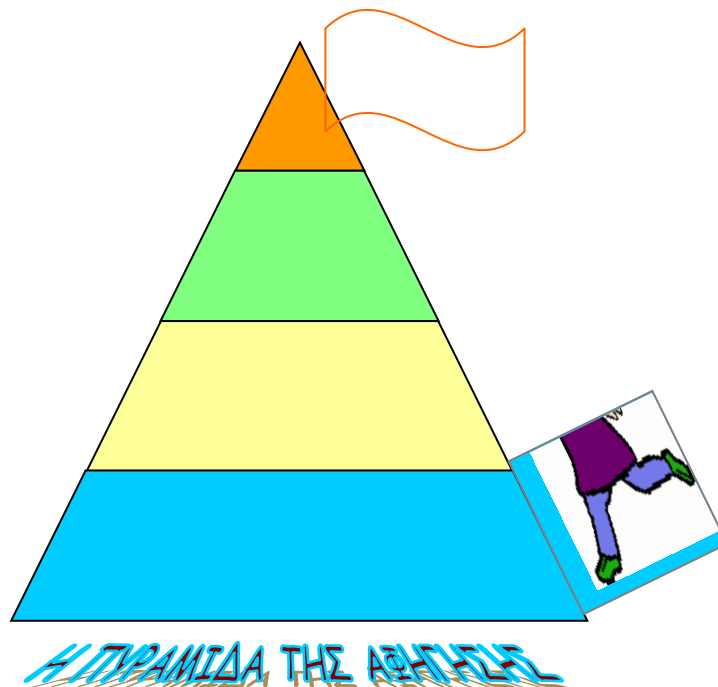

Γ' Δημοτικού

1. ΑΦΗΓΗΣΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Βρίσκεσαι με το ... ένα πόδι στο πρώτο σκαλοπάτι της
«ΠΥΡΑΜΙΔΑΣ ΤΗΣ ΑΦΗΓΗΣΗΣ».
Εδώ θα μάθεις να αφηγείσαι πραγματικές δικές σου ιστορίες,
ιστορίες που τις έζησες και τις ξαναλές, τις αναδιηγείσαι ...

Όμως, για να πατήσεις γερά στο σκαλοπάτι αυτό,
θα πρέπει να τα βγάλεις πέρα
με τα ... εμπόδια που ακολουθούν. Ακούς το σύνθημα:
«ΛΑΒΕΤΕ ΘΕΣΕΙΣ ... ΕΤΟΙΜΟΙ ...ΜΠΡΟΣ!»

Αγαπημένο μου ημερολόγιο, δε θα το πιστέψεις πόσο ωραία πέρασα στα γενέθλιά μου!

Πριν από λίγες μέρες, το περασμένο Σάββατο, είχα τα γενέθλιά μου. Αποφάσισα να τα γιορτάσω σπίτι, με τους φίλους και τις φίλες μου. Έγινε επτά χρονών ακριβώς.

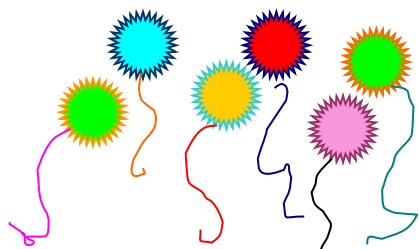
Ήμουν πολύ χαρούμενη, ενθουσιασμένη θα 'λεγα! Κάλεσα πολύ κόσμο. Κι είχα μπόλικες προετοιμασίες να κάνω. Όχι μόνη μου φυσικά, μαζί με τη μαμά!

Πρωί του Σαββάτου, από τις επτά σχεδόν, έπιασα δουλειά. Γέμισα το σαλόνι με λογής λογής πολύχρωμα μπαλόνια και κορδέλες.

Γύρω στις δέκα, μπήκα με τη μαμά στην κουζίνα και αρχίσαμε να φήνουμε τα γλυκίσματα, να ετοιμάζουμε τις κρέμες και να τις βάζουμε στο ψυγείο να παγώσουν. Η κουζίνα έμοιαζε με βομβαρδισμένο τοπίο.

Κατά το μεσημέρι, μόλις έβαλα και την τελευταία κρέμα στο ψυγείο, συγυρίσαμε το σπίτι και στρώσαμε με χάρτινα τραπεζομάντιλα τα τραπέζια. Δεν μας έμενε και πολύς χρόνος. Από στιγμή σε στιγμή θα έρχονταν οι καλεσμένοι μου!

Πραγματικά! Η ώρα τρεις το απόγευμα έφτασαν οι πρώτοι καλεσμένοι. Ήταν η Τασούλα και η Νίκη, οι ... κολλητές μου με τα δώρα τους και τα πρόσωπά τους κρυμμένα πίσω από μια τεράστια ανθοδέσμη. Σε λίγη ώρα το σπίτι γέμισε παιδιά. Το κουδούνι δε σταμάτησε λεπτό να χτυπά. Ανοιγόκλεινα συνεχώς την πόρτα!

Περίμενα μέχρι τις τέσσερις. Τελευταίος, όπως πάντα, έφτασε ο Νικολάκης. Μου είπε ότι περίμενε τον μπαμπά του να σχολάσει από τη δουλειά, για να τον φέρει με το αυτοκίνητο.

Αμέσως μετά πήρα φόρα κι έσβησα τα κεράκια. Όλοι μου ευχήθηκαν «ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ», τραγουδώντας μου: «Να ζήσεις, Ματούλα, ...».

Και ύστερα, αρχίσαμε το φαγοπότι. Τόσες λιχουδιές μας περίμεναν! Την αρχή την έκανα εγώ!

Μετά από μισή ώρα περίπου, μόλις καταβροχθίσαμε σχεδόν τα πάντα, το ρίξαμε στο παιχνίδι και στο χορό. Η διασκέδαση κράτησε μέχρι τις οχτώ το βράδυ. Ούτε που κατάλαβα πώς πέρασε η ώρα!

Κατά τις οχτώ, οι φίλοι μου άρχισαν να φεύγουν ένας ένας. Με καληνύχτιζαν και μου εύχονταν ξανά «ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ». Ένα μισάωρο αργότερα, τελευταίος έφυγε -ποιος άλλος;- ο Νικολάκης. Τον πήρε σπίτι του ο μπαμπάς.

Ήταν εννιά η ώρα περίπου. Ξάπλωσα για λίγο στον καναπέ κι έλεισα για λίγο τα μάτια. Ήμουν, φαίνεται, τόσο κουρασμένη, που αποκοιμήθηκα αμέσως. Ο μπαμπάς κι η μαμά μ' άφησαν να κοιμάμαι εκεί, ως το πρωί!

Είχαν μεγάλη επιτυχία τα φετινά γενέθλιά μου! Νομίζω πως θα μείνουν αξέχαστα: Μπόλικο κέφι, πεντανόστιμες λιχουδιές και πολλά πολλά δώρα για μένα! Πέρασαμε όλοι υπέροχα.

☞ Διάβασε προσεκτικά την αφήγηση της Ματούλας:

☞ Γράψε (Σ) αν συμφωνείς και (Δ) αν διαφωνείς με τις παρακάτω δηλώσεις:

Η ΜΑΤΟΥΛΑ ...

- Αφηγείται τι έκανε στα γενέθλιά του ο Νικολάκης.
- Αφηγείται τι έγινε στα δικά της γενέθλιά της από το πρωί μέχρι αργά το βράδυ.
- Αφηγείται πώς τη βοήθησε η μαμά της στα γενέθλιά της.
- Αφηγείται τι έκανε αυτή και μόνο αυτή στα γενέθλιά της.

⇒ Συμπέρασμα:

Η Ματούλα αφηγείται τι έγινε στα δικά της γενέθλια από το πρωί μέχρι αργά το βράδυ, πώς τη βοήθησε η μαμά της και τι έκανε μαζί με τους φίλους και τις φίλες της στα γενέθλιά της.

☞ Συμπλήρωσε την πρόταση:

Η ΜΑΤΟΥΛΑ μπορεί να τα πει όλα αυτά στην αφήγησή της (για την ίδια, τη μαμά, τους φίλους και τις φίλες της ...) γιατί

.....
.....
.....

⇒ Συμπέρασμα:

Όταν κάποιος ζήσει ένα γεγονός, το κάνει δικό του, «σαν ένα κομμάτι από τη ζωή του». Έτσι μπορεί να αφηγηθεί τη δική του ιστορία, «με το νι και με το σίγμα, βάζοντας στο κέντρο τον εαυτό του και γύρω του τους άλλους». Και φυσικά προσέχει: α) Δεν αρχίζει και δεν τελειώνει την αφήγηση του πολύ πολύ γρήγορα! β) Δε μιλά περισσότερο για τους άλλους, αντί για τον ίδιο, που έζησε το γεγονός.

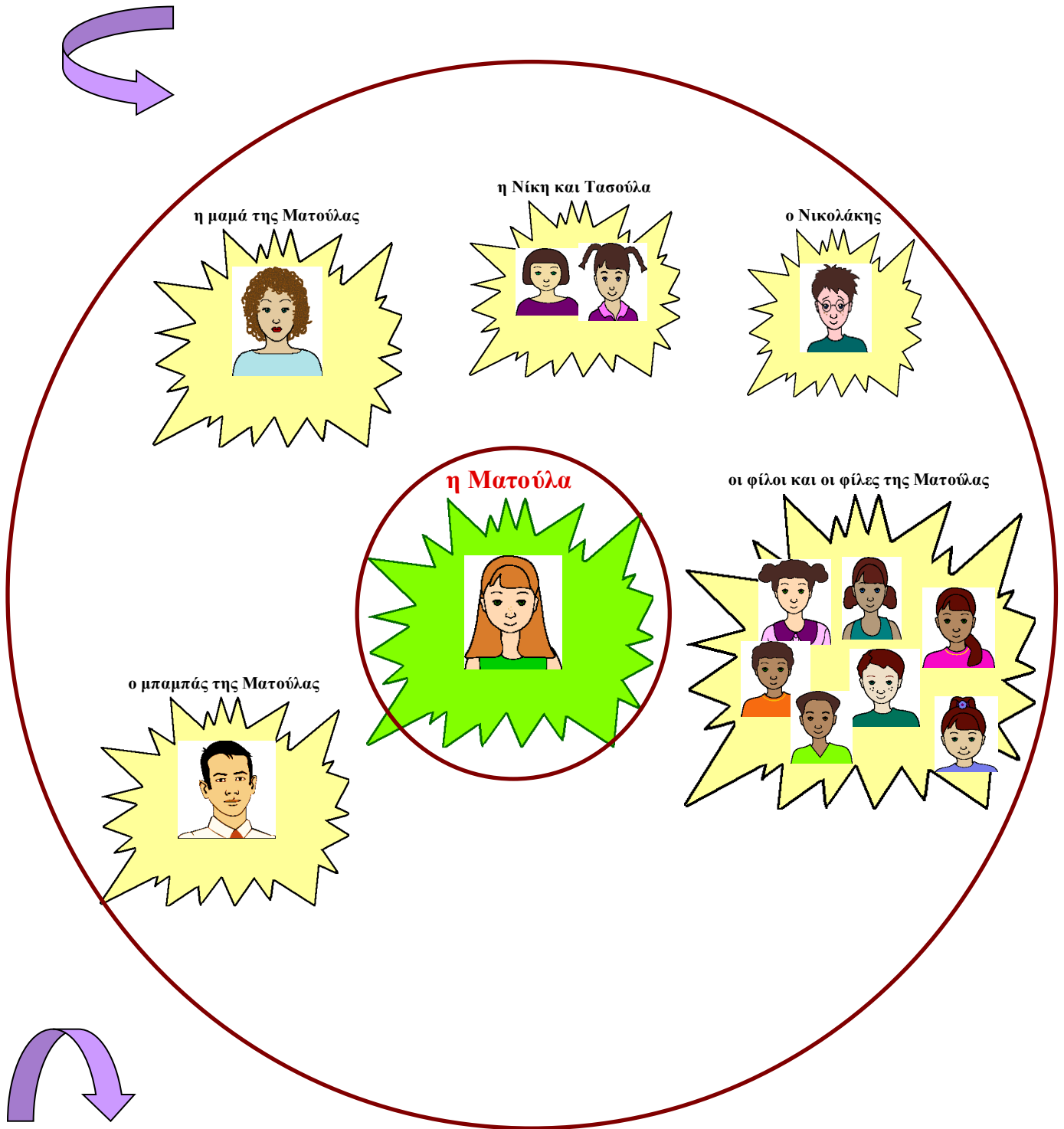
Αυτό κάνει και η Ματούλα,

όταν αφηγείται

τα σχετικά με τα γενέθλιά της:

ΒΑΖΕΙ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΤΗΣ

ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΤΗΣ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ!

👉 Διάβασε με προσοχή τις πιο κάτω ερωτήσεις και απάντησε σε όσες πιο πολλές μπορείς:

- **Πότε** ήταν τα γενέθλια της Ματούλας;

.....

- **Πού** τα γιόρτασε;

.....

- **Τι** έκανε το πρωί του Σαββάτου;

.....

- **Πώς** διακόσμησε το σαλόνι;

-
- **Πότε** μπήκε στην κουζίνα;
-
- **Ποιος** μπήκε μαζί με την Ματούλα στην κουζίνα; **Γιατί;**
-
- **Τι** έκαναν στην κουζίνα;
-
- **Τι** έκαναν κατά το μεσημέρι;
-
-
- **Πότε** έφτασαν οι πρώτοι καλεσμένοι της Ματούλας;
-
- **Ποιοι** ήταν οι πρώτοι καλεσμένοι της Ματούλας;
-
- **Ποιος** έφτασε τελευταίος στα γενέθλια της Ματούλας; **Πότε;**
Πώς;
-
-
- **Τι** έγινε μόλις η Ματούλα έσβησε τα κεράκια;
-
- **Πότε** άρχισαν να φεύγουν οι φίλοι της Ματούλας;
-
- **Ποιος** έφυγε τελευταίος;
-
- **Ποιος** τον πήρε σπίτι;
-
- **Τι** έκανε στο τέλος η Ματούλα; **Γιατί;**
-
-
- **Πώς** πέρασαν όλοι στα γενέθλια της Ματούλας;
-

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Υπογράμμισε τα ρήματα στις παραγράφους 1, 2 και 3.

 Υπογράμμισε το σωστό, σύμφωνα με τις παρατηρήσεις σου:

Τα ρήματα που υπογράμμισα (είχα, αποφάσισα ...) είναι γραμμένα:

- στο «τώρα» / στο «χθες» / στο «αύριο»
- στο «εμείς» / στο «εσύ» / στο «εγώ».

⇒ Συμπέρασμα:

Στην αφήγηση μιας δικής μου πραγματικής ιστορίας πολλά ρήματα «είναι γραμμένα στο χθες, τα περισσότερα στον *αόριστο* και στο *εγώ*, στο *α΄ πρόσωπο ενικού*» και δείχνουν τι έκανε αυτός/αυτή που αφηγείται το γεγονός (ο/η πρωταγωνιστής/πρωταγωνίστρια).

☞ Βρες και άλλα ρήματα στην αφήγηση της Ματούλας (στη σελίδα , στις παραγράφους 4 - 13) που «είναι γραμμένα στο χθες και στο εγώ», και υπογράμμισέ τα.

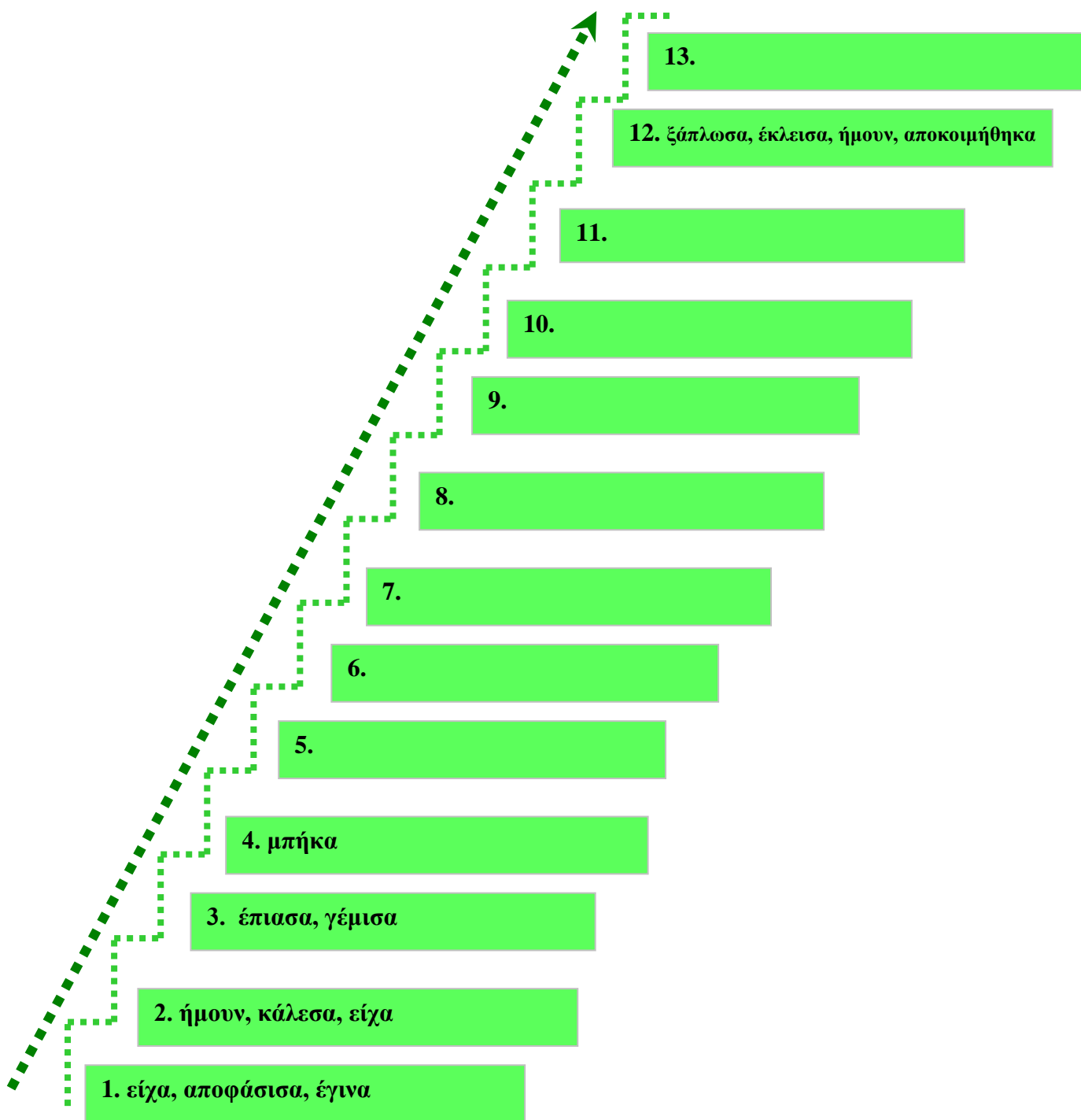
☞ Γράψε τα ρήματα που υπογράμμισες στον παρακάτω πίνακα:

«Ρήματα που είναι γραμμένα στο χθες και στο εγώ»	Αριθμός παραγράφου
<i>μπήκα</i>	4
<i>έβαλα</i>	5
<i>ξάπλωσα, έκλεισα, ήμουν, αποκοιμήθηκα</i>	12

⇒ Συμπέρασμα:

Τα ρήματα που δείχνουν τι έκανε αυτός/αυτή που αφηγείται την ιστορία (ο/η πρωταγωνιστής/πρωταγωνίστρια) βοηθούν να σχηματιστεί ευκολότερα η ΚΛΙΜΑΚΑ του ΧΡΟΝΟΥ. Να θυμάσαι κάτι που είπαμε ήδη: Αυτή την κλίμακα πρέπει να την ανέβεις σκαλί - σκαλί. Δεν είναι σωστό να αρχίσεις και να τελειώσεις την αφήγησή σου πολύ πολύ γρήγορα!

☞ Βάλε τα ρήματα που έγραψες στον πίνακα στην παρακάτω ΚΛΙΜΑΚΑ του ΧΡΟΝΟΥ:

 Διάβασε ξανά την 8^η μέχρι την 11^η παράγραφο και γράψε τις λέξεις/φράσεις που είναι υπογραμμισμένες στους κτίκους της πιο

κάτω «αλυσίδα λέξεων/φράσεων»:

8^η

Αμέσως μετά πήρα φόρα κι έσβησα τα κεράκια. Όλοι μου ευχήθηκαν «ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ», τραγουδώντας μου: «Να ζήσεις Ματούλα ...».

9^η

Και ύστερα, αρχίσαμε το φαγοπότι. Τόσες λιχουδιές μας περίμεναν! Την αρχή την έκανα εγώ!

10^η

Μετά από μισή ώρα περίπου, μόλις καταβροχθίσαμε σχεδόν τα πάντα, περίπου, το ρίξαμε στο παιχνίδι και στο χορό. Η διασκέδαση κράτησε μέχρι τις οχτώ το βράδυ. Ούτε που κατάλαβα πώς πέρασε η ώρα!

11^η

Κατά τις οχτώ, οι φίλοι μου άρχισαν να φεύγουν ένας ένας. Με καληνύχιζαν και μου εύχονταν ξανά «ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ». Ένα μισάωρο αργότερα, τελευταίος έφυγε - ποιος άλλος;- ο Νικολάκης. Τον πήρε σπίτι του ο μπαμπάς.

Αμέσως μετά

Συμπλήρωσε:

- Αυτές οι λέξεις/φράσεις χρησιμεύουν στο να

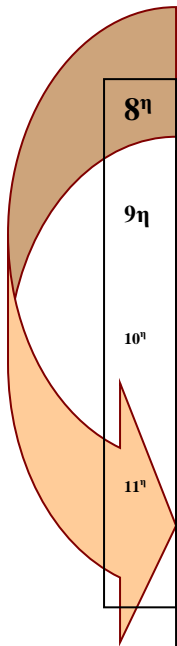
.....
.....

⇒ **Συμπέρασμα:**

Στην αφήγηση μιας πραγματικής ιστορίας η μια παράγραφος ακολουθεί την άλλη. Το ίδιο, η μια πρόταση ακολουθεί την άλλη. Οι λέξεις/φράσεις που χρησιμοποιούνται «για να ενώνεται / να συνδέεται η μια παράγραφος ή η μια πρόταση με την άλλη», είναι σημαντικές. Σχηματίζουν μια «αλυσίδα συνδετικών λέξεων/φράσεων» και βοηθούν την αφήγηση να κυλά καλύτερα. Ορισμένες συνδετικές λέξεις / φράσεις βοηθούν την αφήγηση να κυλά καλύτερα στην ΚΛΙΜΑΚΑ του ΧΡΟΝΟΥ, ειδικά!

παράγραφος ... παράγραφος

👉 Διάβασε και πάλι την 8^η μέχρι την 11^η παράγραφο, ΠΡΟΣΕΞΕ ΤΙΣ ΑΛΛΑΓΕΣ και πες τι πάει στραβά με την πιο κάτω «συνδετική αλυσίδα λέξεων/φράσεων»:

8^η Ύστερα πήρα φόρα κι έσβησα τα κεράκια. Όλοι μου ευχήθηκαν «ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ» τραγουδώντας μου: «Να ζήσεις, Ματούλα ...».

9^η

10^η Ύστερα αρχίσαμε το φαγοπότι. Τόσες λιχουδιές μας περίμεναν! Την αρχή την έκανα εγώ!

11^η Ύστερα, μόλις καταβροχθίσαμε σχεδόν τα πάντα, το ρίξαμε στο παιχνίδι και στο χορό. Η διασκέδαση κράτησε μέχρι τις οχτώ το βράδυ. Ούτε που κατάλαβα πώς πέρασε η ώρα!

Ύστερα, οι φίλοι μου άρχισαν να φεύγουν ένας ένας. Με καληνύχτιζαν και μου εύχονταν ξανά «ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ». Ύστερα, τελευταίος έφυγε -ποιος άλλος;- ο Νικολάκης. Τον πήρε σπίτι του ο μπαμπάς.

Ύστερα Ύστερα Ύστερα Ύστερα Ύστερα

👉 Συμπλήρωσε:

- Οι λέξεις/φράσεις που αποτελούν τη «συνδετική αλυσίδα λέξεων/φράσεων» μιας αφήγησης ΔΕΝ

.....
.....
.....

⇒ Συμπέρασμα:

Οι λέξεις/φράσεις που αποτελούν τη «συνδετική αλυσίδα λέξεων/φράσεων» μιας αφήγησης ΔΕΝ πρέπει να είναι οι ίδιες, ΔΕΝ πρέπει να επαναλαμβάνονται συνεχώς!

Δ' Δημοτικού

Το λιοντάρι και ο ελέφαντας

Καταπώς λένε κάποιοι αρχαίοι μύθοι της Ελλάδας, ο μεγάλος θεός Προμηθέας έφτιαξε τον άνθρωπο και τα ζώα και μαζί μ' αυτά και το λιοντάρι. Όμως, παρ' όλο που το λιοντάρι ήταν μεγάλο και δυνατό, με δόντια κοφτερά σαν το ξυράφι και νύχια γαμψά, παραπονιόταν πως ο Προμηθέας το είχε καταδικάσει να φοβάται τα κοκόρια. «Μην τα βάζεις μαζί μου» είπε ο Προμηθέας. «Έχεις όλα όσα θα μπορούσα να σου προσφέρω. Δε φταίω εγώ αν φοβάσαι τα κοκόρια. Εσύ φταις».

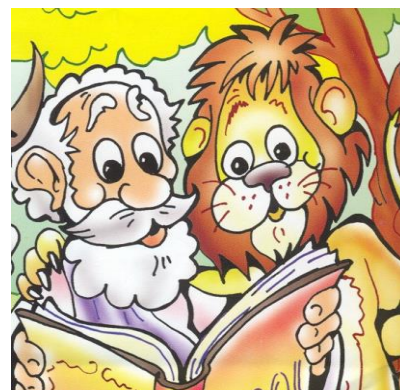
Όταν το λιοντάρι το άκουσε αυτό, στενοχωρήθηκε πολύ κι έσκαγε από το κακό του που ήταν δειλό. Τόσο αξιοθρήνητο είχε καταντήσει, που στο τέλος παρακαλούσε να πεθάνει. Να όμως που μια μέρα συνάντησε έναν ελέφαντα,

και τα δυο ζώα άρχισαν να κουβεντιάζουν. Ενώ τα λέγανε τα δυο τους, το λιοντάρι παρατήρησε πως ο ελέφαντας πλατάγιζε αδιάκοπα τα τεράστια αυτιά του.

«Τι σου συμβαίνει;» ρώτησε. «Δεν μπορείς να αφήσεις ήσυχα τ' αυτιά σου;» Εκείνη τη στιγμή ένα κουνούπι πετάρισε πάνω από το κεφάλι του ελέφαντα. «Μα δεν το βλέπεις τούτο το μικρό φασαριόζικο ζωύφιο» είπε ο ελέφαντας, κουνώντας και πάλι με θυμό τα αυτιά του.

«Αν αυτό το άθλιο πλάσμα μπει μέσα στ' αυτί μου, θα τρελαθώ χωρίς αμφιβολία».

Το λιοντάρι κοίταξε την αναστατωμένη έκφραση στο πρόσωπο του ελέφαντα και είπε μέσα του: «Χμμ, εδώ που τα λέμε, τα πράγματα δεν είναι τόσο τρομερά όσο τα φανταζόμουν. Μπορεί να φοβάμαι τα κοκόρια, αλλά τουλάχιστον δε φοβάμαι κάτι τόσο μικρό όσο ένα κουνούπι».

Τον μύθο βρήκαμε στον ιστότοπο του 4^{ου} Δημοτικού
Σχολείου Αριδαίας: <http://4dim-aridaias.pel.sch.gr/>

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΛΟΓΟΥ

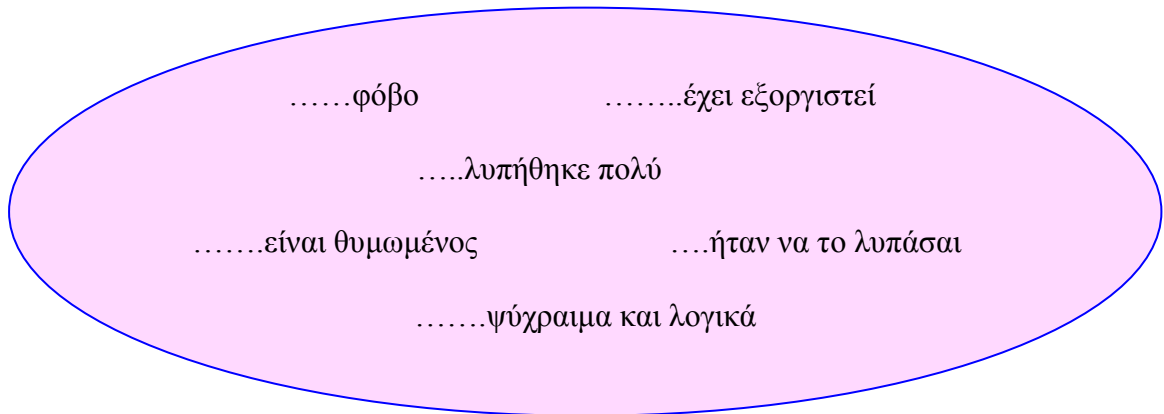
Ας βάλουμε την ιστορία του Αισώπου στο μικροσκόπιο:

Πρώτα υπογράμμισε στο κείμενο τις σχετικές φράσεις και ύστερα μετάφερε τις απαντήσεις σου στη β' στήλη του πίνακα:	
 Πού συμβαίνουν όλα αυτά;	
 Ποιοι παίρνουν μέρος;	
 Πώς αρχίζει ο μύθος;	
 Τι έπαθε ο «πρωταγωνιστής» μας;	
 Ποια άλλα γεγονότα ακολουθούν;	
 Πώς τελειώνει ο μύθος;	

Ας παίξουμε με τα συναισθήματα και τις σκέψεις των ηρώων μας...

Ποιο συναίσθημα ταιριάζει στις φράσεις του κειμένου; Διάλεξε:

Φράσεις του κειμένου που δηλώνουν τα συναισθήματα και τις σκέψεις των «πρωταγωνιστών»	Τι νιώθουν; Τι σκέφτονται;
 <i>Δε φταίω εγώ αν φοβάσαι τα κοκόρια</i>	Το λιοντάρι νιώθει.....
 <i>Όταν το λιοντάρι το άκουσε αυτό, στενοχωρήθηκε πολύ..</i>	Το λιοντάρι
 <i>Τόσο αξιοθρήνητο είχε καταντήσει, που στο τέλος παρακαλούσε να πεθάνει.</i>	Το λιοντάρι.....
 <i>"Μα δεν το βλέπεις τούτο το μικρό φασαριόζικο ζώυφιο;" είπε ο ελέφαντας, κουνώντας και πάλι τα αυτιά του.</i>	Ο ελέφαντας
 <i>Αν αυτό το άθλιο πλάσμα μπει μέσα στ' αυτί μου, θα τρελαθώ χωρίς αμφιβολία.</i>	Ο ελέφαντας

 <p>«Χμμ, εδώ που τα λέμε, τα πράγματα δεν είναι τόσο τρομερά όσο τα φανταζόμουν. Μπορεί να φοβάμαι τα κοκόρια, αλλά τουλάχιστον δε φοβάμαι κάτι τόσο μικρό όσο ένα κουνούπι».</p>	<p>Το λιοντάρι άρχισε να σκέφτεται πιο</p>
---	--

Και τώρα γίνε συγγραφέας θεατρικού έργου!!!

Διάβασε καλά τον μύθο του Αισώπου και....

- Βρες τον «**ήρωα**» και τα υπόλοιπα «**πρόσωπα**» που πρωταγωνιστούν στην ιστορία.
- Τι κάνουν, τι λένε, τι νιώθουν;
- Μετάτρεψε την ιστορία σε **θεατρικό διάλογο**
- Δώσε **σκηνικές οδηγίες** μέσα σε παρενθέσεις

Συμπλήρωσε τις στήλες του πίνακα με τα στοιχεία που συγκέντρωσες:

Πρόσωπα της ιστορίας	Τι κάνουν	Τι νιώθουν
Το λιοντάρι		

Ο		
Ο		
Το		

Ο πρώτος πίνακας θα σε βοηθήσει να βάλεις τα γεγονότα στη σωστή σειρά, να αναφέρεις τον χρόνο και τον τόπο όπου συμβαίνουν όλα αυτά.

Το λιοντάρι και ο ελέφαντας

Λιοντάρι:.....
 Προμηθέας:.....
 Λιοντάρι:.....

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Αντιστοίχισε τις εξαρτημένες με τις ανεξάρτητες προτάσεις του κειμένου:

Είδη εξαρτημένων προτάσεων	Εξαρτημένες προτάσεις	Ανεξάρτητες προτάσεις
	Καταπώς λένε κάποιοι αρχαίοι μύθοι της Ελλάδας,	παραπονιόταν

	... παρ' όλο που το λιοντάρι ήταν μεγάλο και δυνατό, με δόντια κοφτερά σαν το ξυράφι και νύχια γαμψά,	Δε φταίω εγώ,
	Όταν το λιοντάρι το άκουσε αυτό,	ο μεγάλος θεός Προμηθέας έφτιαξε τον άνθρωπο και τα ζώα και μαζί μ' αυτά και το λιοντάρι.
	... αν φοβάσαι τα κοκόρια.	στενοχωρήθηκε πολύ
Χρονική	Ενώ τα λέγανε τα δυο τους,	θα τρελαθώ χωρίς αμφιβολία
	Αν αυτό το άθλιο πλάσμα μπει μέσα στ' αυτί μου,	το λιοντάρι παρατήρησε

Θυμήσου ότι... όταν αφηγούμαστε μια ιστορία, συνδέουμε τις **εξαρτημένες** με τις **ανεξάρτητες προτάσεις** με συνδέσμους. Ανάλογα με το σύνδεσμο που αρχίζει, η πρόταση παίρνει και το όνομά της. Διάλεξε από τον κύκλο τη λέξη που χαρακτηρίζει την εξαρτημένη πρόταση και γράψε την στην α' στήλη του πίνακα.

Μπορείς να συμβουλευτείς τη Γραμματική Ε' και Στ' Δημοτικού
http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2009/Grammatiki_E-ST-Dimotikou_html-apli/

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Βρες τις οικογένειες λέξεων των επιθέτων του κειμένου.

Μπορείς να συμβουλευτείς το Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής

<https://www.greek->

[language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/](https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/) ΚΑΙ ΤΟ

Λεξισκόπιο http://www.neurolingo.gr/el/online_tools/lexiscope.htm.

Στ' Δημοτικού

- ◆ Δίνεται το κείμενο.

Η σχολική τσάντα που μιλάει

Κάθε βράδυ ο γιος μου, πριν πάει για ύπνο, βάζει σε τάξη την τσάντα του. Ή, για να είμαι ακριβής, πετάει μέσα βιβλία, τετράδια, κασετίνες, γόμες και στυπόχαρτα¹, αλλά εκείνος αυτή τη διαδικασία τη λέει «τακτοποιώ την τσάντα μου». Και δεν ξέρει πως, μόλις κλείσουν τα μάτια του και τα γλυκά φαντάσματα του ύπνου αρχίσουν να χορεύουν γύρω απ' το μαξιλάρι του, τα αντικείμενα μες στη σάκα ζωντανεύουν, τεντώνονται όπως κι εμείς κάθε πρωί, χαιρετιούνται κι αρχίζουν να μιλάνε. Το στυπόχαρτο έχει τσαλακωθεί και θέλει να ισιώσει τα αυτάκια του στις τέσσερις άκρες και παραπονιέται:

- Αγαπημένοι μου φίλοι, σήμερα συναντήθηκα με όλα τα χρώματα. Ο αφέντης μας με γέμισε με ζητωκραυγές για κάποιον Κόππι Φάουστο², και μάλιστα τον έγγραψε Κόππι, με ένα πι. Κοιτάξτε με, σας παρακαλώ, μοιάζω με λίστα από εκλογικό κατάλογο!

- Παραπονιέσαι κι εσύ; επεμβαίνει το βιβλίο της Ιστορίας και Γεωγραφίας. Για κάνε μου τη χάρη και ρίξε μια ματιά στις σελίδες μου. Ο αγαπημένος μας τύραννος έβαλε μουστάκια με το σтиλό του στον Καρλομάγνο, πρόσθεσε ένα λοφίο στο καπέλο του Τζότο, και σχεδίασε μια μύγα στη μύτη του Χριστόφορου Κολόμβου. Ύστερα τράβηξε μια γραμμή στην πορεία του ποταμού Πάδου και τον έκανε να φτάνει ως την Τεργέστη, κι ακόμα έφτιαξε

μια γέφυρα από βάρκες ανάμεσα στη Σικελία και τη Σαρδηνία. Σωστή επανάσταση σας λέω.

- Αυτό δεν είναι τίποτε, μουρμουρίζει το βιβλίο της Γλώσσας. Δείτε, παρακαλώ, προσεκτικά τη σελίδα 45: όλα τα Ο έχουν βαφτεί κόκκινα, όλα τα Α πράσινα, όλα τα Ε κίτρινα. Στη σελίδα 57, ποιος ξέρει γιατί, ο νεαρός μας έχει σχεδιάσει το κεφάλι ενός φιδιού που το σώμα του διασχίζει τη σελίδα 58 και 59 και η ουρά του καταλήγει στη σελίδα 60. Είναι, λέει, ένας κροταλίας. Ίσως γι' αυτό να τον έχει γεμίσει με κουδουνάκια.

- Δείτε πώς έχει μασήσει την ωραία μου άκρη, λέει το σιλό.

- Έχει ξεφλουδίσει όλο μου τα καφέ χρώμα, παραπονιέται το μολύβι.

Εγώ, που είμαι ο πατέρας του ενόχου, τα ακούω όλα αυτά μπερδεμένος. Θα 'θελα να ξυπνήσω το γιο μου και να τον βάλω να ακούσει πώς μιλάνε γι' αυτόν, αλλά ακριβώς εκείνη τη στιγμή η τσάντα ανοίγει και δύο τετράδια, ένα με γραμμές κι ένα με τετραγωνάκια, έρχονται σαν επιτροπή να μου παρουσιάσουν με επισημότητα τα αιτήματά τους.

- Εσείς πιθανόν να μη φταίτε, μου λέει ευγενικά το τετράδιο με τα τετραγωνάκια. Σε κάθε περίπτωση, αυτά είναι τα αιτήματά μας. Σας παρακαλούμε να τα μεταβιβάσετε στο γιο σας.

Μου δίνουν ένα γραμμένο φύλλο χαρτί και ξαναμπαίνουν στην τσάντα. Το φύλλο λέει: «Οι κάτωθι υπογεγραμμένοι διαμαρτυρόμαστε έντονα για τις αγριότητες που ζούμε καθημερινά. Και ζητούμε τα εξής:

1) Το αφεντικό μας να σταματήσει να μας γεμίζει ζήτω, σχέδια, ψεύτικα μουστάκια και άλλα παράνομα σχέδια, όσα δηλαδή δεν προβλέπει το σχολικό πρόγραμμα.

2) Να υποσχεθεί την ακεραιότητα των στιλό και των μολυβιών και να σταματήσει να μασάει τις άκρες τους.

3) Τα μαρκαδοράκια να μπαίνουν στην κασετίνα και όχι πεταμένα άτακτα ανάμεσα στα υπόλοιπα πράγματα. Ακόμα και σήμερα το πρωί το βιβλίο της Γεωγραφίας τραυματίστηκε από αδέσποτο μαρκαδοράκι.

Αν τα αιτήματά μας δεν ικανοποιηθούν, θα κάνουμε τα πάντα ώστε το αφεντικό μας να μείνει στην ίδια τάξη. Υπογραφή: το Πρόχειρο, το Τετράδιο των Μαθηματικών, το Τετράδιο των εργασιών, το Μολύβι και τα λοιπά και τα λοιπά». Αύριο το πρωί θα βάλω τον γιο μου να διαβάσει αυτό το φύλλο. Ελπίζω να μη χρειαστεί να ξανακούσω τέτοιου είδους παράπονα.

Τζάνι Ροντάρι, *Παραμύθια σαν πλατύ χαμόγελο*, εκδ. Μεταίχμιο

¹ στυπόχαρτο: απορροφητικό χαρτί που χρησιμοποιείται για να στεγνώνει το μελάνι

² Φάουστο Κόππι (Fausto Coppi, 1919-1960): Θρύλος της ιταλικής ποδηλασίας

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΛΟΓΟΥ

1.α. Τι είναι το κείμενο που διάβασες;

- Απομνημονεύματα
- Μύθος
- Σύγχρονο παραμύθι
- Μυθιστόρημα

β. Δικαιολόγησε τη γνώμη σου.

2. Στην ιστορία μας υπάρχουν προσωποποιημένοι ήρωες. Γράψε ποιοι είναι αυτοί.

3.α. Στην ιστορία μας υπάρχει ένας «αφανής» ήρωας που δε μιλάει ούτε ενεργεί. Ποιος είναι αυτός;

β. Στον «αφανή» ήρωα αποδίδεται και η αιτία της ιστορίας. Γράψε με ποιον τρόπο.

γ. Πώς χαρακτηρίζουν τον «αφανή» ήρωα.

το στυπόχαρτο: _____

το βιβλίο της Ιστορίας και Γεωγραφίας: _____

το βιβλίο της Γλώσσας: _____

ο πατέρας: _____

τα δυο τετράδια: _____

4. Πώς παρουσιάζονται οι ήρωες της ιστορίας; Αντιστοίχισέ τους με ό,τι ταιριάζουν.

πατέρας, γιος

•

• καταγωγή

• όνομα

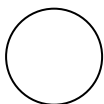
• συγγένεια

αντικείμενα σχολικής τσάντας

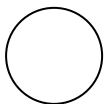
•

• επάγγελμα

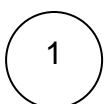
5. Βάλε τις φράσεις στη σωστή σειρά για να έχεις την εξέλιξη της ιστορίας.

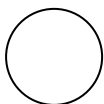
Μόλις ο μαθητής κοιμηθεί, τα αντικείμενα ζωντανεύουν και αρχίζουν να μιλάνε.

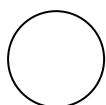
Ένα βράδυ τα αντικείμενα δίνουν στον πατέρα ένα κείμενο διαμαρτυρίας για τον γιο του.

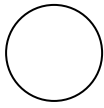
Κάθε βράδυ ένας πατέρας βλέπει τον γιο του να πετάει μέσα στη σάκα του τα σχολικά του αντικείμενα.

Λένε τα παράπονά τους για τον τρόπο που τους φέρεται ο νεαρός μαθητής.

Ο πατέρας θα δώσει στον γιο του τα αιτήματα, ελπίζοντας ότι θα αλλάξει συμπεριφορά.

Τα αντικείμενα απειλούν να αφήσουν τον γιο στην ίδια τάξη αν δεν ικανοποιήσει τα αιτήματά τους.

6. Ποιο μπορεί να είναι το αποτέλεσμα – οι συνέπειες αυτής της ιστορίας;

Συμπλήρωσε την ιστορία με τη φαντασία σου.

Την άλλη μέρα -----

7. Διάλεξε κι εσύ ένα βιβλίο από την τσάντα σου, προσωποποίησέ το και γράψε τι θα έλεγε.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Υπογράμμισε στην 1^η παράγραφο τα ρήματα του κειμένου και αιτιολόγησε τον χρόνο στον οποίο βρίσκονται.

Μπορείς να συμβουλευτείς τη Γραμματική Ε΄ και Στ΄ Δημοτικού http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2009/Grammatiki_E-ST-Dimotikou_html-apli/

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Στην ακόλουθη παράγραφο του κειμένου να βρεις τα αντώνυμα (αντίθετα) των υπογραμμισμένων λέξεων:

Εγώ, που είμαι ο πατέρας του ενόχου, τα ακούω όλα αυτά μπερδεμένος. Θα 'θελα να ξυπνήσω τον γιο μου και να τον βάλω να ακούσει πώς μιλάνε γι' αυτόν, αλλά ακριβώς εκείνη τη στιγμή η τσάντα ανοίγει και δύο τετράδια, ένα με γραμμές κι ένα με τετραγωνάκια, έρχονται σαν επιτροπή να μου παρουσιάσουν με επισημότητα τα αιτήματά τους.

Μπορείς να συμβουλευτείς το Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής

<https://www.greek->

[language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/](https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/) και το

Λεξισκόπιο http://www.neurolingo.gr/el/online_tools/lexiscope.htm.